

Čtení na pokračování,
Část čtyřicátá čtvrtá:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století

Kapitola III/4 - pokračování

„Samozřejmě, zatím jste tady, ale jak bych to řekl, člověk Vašeho hierarchického postavení, člověk, člověk, který by se jistě mohl stát oslavou Církve ...“

„O jaké církvi hovoříte?“, zeptal se zmateně Nektarios.

„Je nějaká jiná než ta jedna a jediná?“ odpověděl návštěvník.

„Samozřejmě, že není! Nicméně sláva, o které mluvíte, nepatří nám, kteří ještě bojujeme na zemi, a kteří jsme stále souzeni. Sláva patří ze své podstaty nahoru, do církve vítězné.“

„Samozřejmě, proti tomu nic nenamítám. Přesto si myslím, že ti, kteří bojují na zemi, by měli být ještě schopní se rozvíjet.“

„Takže?“

„Takže, zde máme výjimečnou osobnost jako jste Vy, a přesto jste byl poslán do vyhnanství, a tak rychle upadl v zapomnění. Konstantin mi říkal, že jste skončil šitím střevíců pro sestry. Překvapuje mě, kolik nespravedlnosti v těchto dnech vzkvétá. Spravedlnost se snoubí s mocí, ale je oklamávána pochlebovači a obyčejní lidé ...“

Návštěvník pohlédl na Nektaria a aniž by chtěl, tak se zachvěl. Byl to bezvadně oblečený muž se světlými vlasy, rudými tvářemi a jiskřivýma očima. Jeho oči se podivně a vyzývavě leskly. Tento muž vedl očividně dobrý život.

„Co nyní děláte?“ zeptal se ho Nektarios.

„Vyučuji na několika středních školách. Nežádal jsem o pověření od státu. Zvažuji, že se budu zabývat kanonickým právem a studii týkajícími se celibátu biskupů.“

„Víte,“ začal Nektarios. „Úspěšná profesní kariéra, jak to nazývají na západě, pragmatika v tomto životě vám nezaručí jízdenku.“

„Jakou jízdenku?“

„Jízdenku k věčnému životu.“

„No,“ usmál se návštěvník. „Zajisté, Vaše Eminence, na každý argument je protiargument. Pokud se například odborníci rozhodnou, mohou citovat a podporovat Vaše psaní, na druhou stranu však, se mohou uchýlit k mlčení a odsoudit je k zapomnění.“

„Moje spisy nebyly sepsány kvůli slávě. Byly napsány z pocitu náboženského závazku.“

„Říkáte, že sláva není potřebná, jak směšné! Nemohu popírat, že když vidím jednu z mých studií kolovat v důležitém periodiku a v široce rozšířených publikacích se svým jménem tam vytištěným, jsem šťastný. Cítím se odměněn vnitřním uspokojením. Je to špatné, když je něčí duchovní námaha odměněna a shledána užitečnou?“

„Jak myslíte. Když spolu nesouhlasíme, změňme téma, ano?“ nabídl Nektarios.

„Ale proč, Vaše Eminence? Nemám pravdu v tom, co říkám? Copak je možné, aby se dva profesionálové posvátné vědy neshodli?“

„Je to jednoduše proto, že se na věc díváme z různých úhlů ... já, drahý chlapče, se nezajímám o názory slavných tohoto světa. Zajímám se především o to, co je Boží vůle a tím, jak se dotýká mého svědomí.“

„Takže to byl Bůh, který Vám určil vyhnanství v tomto klášteře s negramotnými sestrami?“

„Prosím, změňme téma. Všichni dosáhneme konce dříve či později, a nikdo nebude ušetřen hrozná a strašná soudní stolice Hospodinovy. Pokud jste někdy studoval svatého Jana Klimaka, měl byste to vědět. Nikdo nebude ušetřen ... Nikdo, drahý chlapče.“

Návštěvník odmítl ukončit rozhovor. Přerušil ho a pokračoval v podpoře svého pohledu s velkou obratností. Na každý Nektariův názor měl připravený opačný. Byl ve skutečnosti tak schopný, že bylo obtížné oponovat mu s užitím logiky.

Nektarios nemohl obraz denního návštěvníka, svého bývalého studenta, pustit z mysli. Stejně tak nemohl zapomenout na jeho sarkastické provokace o tom, že je „v exilu“.

Po půlnoci Nektarios šel a poklekl u ikonostasu ve své místnosti. Soustředil se na ikonu Marie Panny, kterou pro něj namaloval muž z Athosu. Třikrát se pokřížoval a modlil se, snažil se, aby neplakal.

„Tebe mám za přímluvkyni,“ pomalu zpíval Nektarios v hluboké oddanosti a zamyšlení.

Drahá Paní, matko našeho Pána, jak jistě víš, starý ničitel a protivník přišel, aby dnes rozmačkal mou duši. Přinesl zbroj argumentů, že hierarcha by měl přispívat k práci bojující církve ... Že jsem opustil lidi ve světě, kteří bez pomoci bloudí a hledají směr, abych nabídl tvému nejctihodnějšímu Synu jen několik úpěnlivých vzdechů ... Ale ty, má Paní, znáš pravdu. Ty to víš jinak. Ty znáš tiché obavy a strádání, které mé srdce nedávno muselo vydržet. A tak tě prosím, svatá Paní, nebo spíše tě snažně žádám, neopouštěj mne v pochybnostech a zmatcích. Jsem malý, pokorný člověk a jednoduše se snažím vykonat trochu práce ...

Hledě na mladistvé provedení tváře Panny Marie na ikoně, Nektarios takřka viděl úsměv přinášející lásku, ochranu, náklonnost a slib. Nektarios se rychle uklidnil.

Ve stejnou chvíli uslyšel Nektarios nejasný zvuk zvonů podobných těm, jejichž hlas ohlašuje jitřní bohoslužbu před liturgií. Pokřičoval se a rozsvítil svíci. Potom uviděl tři stíny na zdi, které byly brzy více rozeznatelné, jako by to byly obrazy tří povědomých žen.

„Halucinace,“ zašeptal si Nektarios. „Jistě jsem unavený z posledního celonočního bdění.“ Ale obrazy nezmizely. Ve skutečnosti tyto tři povědomé ženy vzájemně se míjejíce, klidně prošly z ložnice do studovny a zpět. Nektarios se posadil na gauč v kanceláři a pomalu dýchal. Po celou dobu měl vytržštěné oči.

„Což by to skutečně mohly být myronosice?“ uvažoval sám pro sebe.

Nevrátily se do místnosti, proto vstal, ohromený údivem a přistoupil k ikonostasu, konkrétně opět k velké ikoně Panny Marie.

„Drahá svatá Paní,“ šeptal, „copak je to znovu nepřítel? Snaží se mně oklamat? Ty přirozeně víš, že jsem skeptický ke snům, a ještě více ke zjevením. Velmi dobře vím, že svaté místo, jehož jsi dosáhla, bylo dosaženo zcela po právu díky tvé velké osobní oběti a velkým útrapám ...“

Modlitba byla přerušena tichou hrou hudbou. Vypadalo to jako melodická symfonie, podivuhodná, nepopsatelná hudba, která zněla jako něco mezi nebem a zemí a když na chvíli ustala, byl slyšet zvuk lidského zpěvu, který zněl současně z dálky i velmi zblízka.

„Jdi první, Theodosie,“ zpívala jedna z forem zjevení ...

„Jdeš za mnou, Paraskevo?“ zeptala se klidně.

„Neustále, a Kyriaki?“

„Následuji ... jsem poslední, která následuje za andělským hlasem,“ řeklo na závěr třetí zjevení. Hned poté zjevení zmizelo.

Nektarios držel svůj podřízník, oblečení smutku v tomto světě, ve svých prstech. Byl udivený, protože to byly tři panny mučednice, jimž zpíval chvalozpěvy a jež uctíval v prvních těžkých letech monastýrského života. Nektarios už jednu mladou aeginskou dívku přejmenoval na Theodosii. Byla to nevinná dívka, s andělsky modrýma očima a nádherným hlasem při zpěvu. Každopádně nyní si myslel, že musí dokončit pojmenování dalších dvou sester tak, aby vytvořil tuto svatou trojici. Nektarios se vždycky snažil naplnit číslo Svaté Trojice, toto jedinečné svaté číslo.

Poté, co příštího rána odsloužil liturgii, se Nektarios posadil, aby napsal dopis u svého ranního čaje a topinky. Psal Danielitům ze Svaté Hory, a ptal se, zda by mu mohli napsat ikonu. Přál si, aby byla průměrné velikosti, aby mohla být přenášena, a aby zobrazovala tři známé panny mučednice, svatou Theodosii, Paraskevu a Kyriaki.

O dva měsíce později dorazila Nektariova ikona speciální dodávkou. Byl nevyzpytatelně šťastný a vzrušený jako chlapec, když rozbaloval balíček. Vroucně ji políbil a hned poté odnesl do chrámu, kde ji položil do oltáře blízko k žertveníku. Zůstala tam až do jeho smrti a ještě několik let poté.

KAPITOLA IV/4

Již po určitou dobu dělaly Nektariovi velké starosti různé encykliky napsané římským papežem a týkající se záležitosti velkého schizmatu a také některými mezinárodními rozhovory, které se kolem toho vedly. Už od roku 1895 Nektarios trpělivě prováděl historický vědecký výzkum této záležitosti, aby o ní napsal skutečně výstižnou studii. Konečný výsledek byl brilantní a v zájmu pravdy si nyní vyprošoval Boží milost, aby dílo mohlo být vytištěno.

Kniha měla název: *O příčinách rozkolu; o jeho přetrvávání a o tom, zda existují možnosti sjednocení církví východu a západu*. Nakonec byla vytištěna ve dvou svazcích.

Výsledkem byla vskutku krásná teologická práce. Nektarios odhalil hořkou pravdu o rozkolu jasně, a je to patrně jediná práce toho druhu, která to udělala. Orthodoxie byla mučena různými urážkami a pomluvami, jež vydržela. Na druhou stranu byla apoštolská stolice v Římě zřídlem světských politických cílů, s učením o primátu a neomylnosti.

Svatý mnich a hagiograf Panaretos z Hory Athos, původem z Kréty, se postaral o vydání prvního svazku. Knihy byly vytištěny v dílně Paraskeva Leonise a poprvé se objevily v oběhu roku 1911. Vydavatel napsal toto vřelé věnování: „Naší nejsvětější Paní, vždy panně Marii, Bohorodici, velké patronce a ochránkyni Hory Athos a všech pravoslavných křesťanů, tato kniha je věnována s nejvyšší úctou a pocitem vděčnosti vydavatelem, nejmenším mezi mnichy, Panaretosem ze svatého monastýru Kavso-kalyvion z Hory Athos.“

... pokračování příště

... předchozí části k dispozici na adrese: <https://sophia-orthodox.eu/>